

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Demogeografija II

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

6

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

4

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

3

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

1

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alija Suljić, vanredni profesor

13. E-mail nastavnika:

alija.suljic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- upoznati studente o značaju struktura stanovništva u geoprostornim odnosima i procesima te osposobiti studente da otkriju, prepoznaju i definišu zakonitosti koje stanovništvo uvjetuje u interakciji s geoprostorom,
- osposobiti studente za primjenu standardnih i posebnih metoda i tehnika istraživanja struktura stanovništva,
- upoznati studente s razvojem i promjenama demografske strukture svjetskog i bosanskohercegovačkog stanovništva,
- teorijska i praktična primjena stečenih znanja u demogeografiji i društveno-ekonomskom razvoju uopće.
- osposobiti studente za samostalno pretraživanje i korištenje demogeografske literature i izvora podataka.

16. Ishodi učenja:

- spoznaja teorijsko-metodološkog koncepta i sistema u demogeografiji,
- primjena misaonih, grafičkih, kartografskih, statističkih i drugih metoda u istraživanju stanovništva,
- spoznaja povezanosti prirodne osnove, društvene nadgradnje i promjena u strukturama stanovništva u geoprostoru,
- kvantifikacija i vizualizacija određenih demogeografskih pojava te spoznaja njihovog uticaja na važnije segmente društveno - ekonomskog razvoja,
- sposobnost pismenog i usmenog razmatranja i pojašnjavanja demogeografski pojava i procesa,
- samostalno pretraživanje i korištenje demogeografske literature i izvora podataka.

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Populacijska politika; osvrt na Bosnu i Hercegovinu;
2. Strukture stanovništva; osvrt na Bosnu i Hercegovinu;
3. Prirodna osnova i stanovništvo; osvrt na Bosnu i Hercegovinu;
4. Društveno-ekonomska razvijenost i stanovništvo; osvrt na Bosnu i Hercegovinu;
5. Stanovništvo Bosne i Hercegovine (opće kretanje stanovništva, demografski ratni gubici);
6. Stanovništvo i okoliš.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: Metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne i praktične vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama i parovima, individualni rad, te rad na terenu.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20).

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1,5 bodova, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku/saradniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je usmeni. Na usmenom ispitu student odgovara na pet pitanja iz tematike predmeta obrađene na predavanjima i vježbama. Usmeni ispit se može položiti ukoliko student odgovori na svih pet pitanja.

Maksimalan broj bodova koje student može ostvariti na usmenom ispitu je 50. Da bi student položio ispit iz predmeta mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom usmenom ispitu. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 63	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	64 - 73	7	D
Seminarski rad	0-10	74 - 83	8	C
Završni ispit	25-50	84 - 93	9	B
Ukupno	25-100	94 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

1. Nejašmić, I., 2005: Demogeografija: stanovništvo u prostornim odnosima i procesima. Zagreb: Školska knjiga.
2. Wertheimer-Baletić, A., 1999: Stanovništvo i razvoj. Zagreb: MATE d.o.o.
3. Breznik, D., 1980: Demografija: analiza, metodi i modeli. Beograd: Naučna knjiga.
4. Gary, P., Larkin, R., 2008: Population Geography: Problems, Concepts, and Prospects, Ninth Edition, Kendall/ Hunt Publishing Compa.
5. Siegel, J. S. and David A. Swanson, D. A., 2004: The Methods and Materials of Demography, 2nd edition, San Diego: Elsevier Academic Press.
6. Statističke publikacije BiH: popisi stanovništva, statistički godišnjaci, vitalna statistika i dr.

22. Internet web reference:

1. <http://geografija.ba/geografija/>
2. http://www.bhas.ba/?option=com_publicacija&id=1&lang=ba
3. <http://www.fzs.ba/index.html>
4. http://www.rzs.rs.ba/front/category/34/?left_mi=45&add=45
5. <http://unstats.un.org/unsd/demographic/default.htm>
6. <http://www.unece.org/stats/soc.html>
7. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections>

23. U primjeni od akademske godine:

2016/2017.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: